

Z PRAC KOMISJI KODYFIKACYJNEJ PRAWA MORSKIEGO W ROKU 2014

W roku 2014 prace Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Morskiego skupione były wokół zagadnień związanych z nowym kodeksem morskim. KKPM konsultowała ponadto projekt nowej ustawy o pracy na statkach morskich uwzględniający zobowiązania Polski wynikające z Konwencji o pracy na morzu (MLC) przyjętej przez Międzynarodową Organizację Pracy (ILO) w 2006 r. Projekt ten obejmuje także wymogi wynikające z prawa Unii Europejskiej, w szczególności z dyrektywy Rady 2009/13/WE z 16.02.2009 r. w sprawie wdrożenia Umowy zawartej między Stowarzyszeniem Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) a Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) w sprawie Konwencji o pracy na morzu z 2006 r., dyrektywy 1999/63/WE z 21.06.1999 r. dotyczącej Umowy w sprawie organizacji czasu pracy marynarzy przyjętej przez ECSA i Federację Związków Zawodowych Pracowników Transportu w Unii Europejskiej (FST), dyrektywy 1999/95/WE z 13.12.1995 r. dotyczącej egzekwowania przepisów odnoszących się do godzin pracy marynarzy na pokładach statków zawijających do portów Wspólnoty, dyrektywy 1992/29/WE z marca 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w celu poprawy opieki medycznej na statkach oraz dyrektywy 2009/16 z 23.04.2009 r. w sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu (posiedzenie w lipcu 2014 r.).

W ramach prac nad projektem nowego kodeksu morskiego KKPM zajmowała się projektami przepisów o kapitanie, armatorze i areszcie statków. Przepisy dotyczące kapitana, opracowane w latach ubiegłych, zostały, na podstawie projektu autorstwa mec. Krzysztofa Kochanowskiego, uzupełnione o kwestie dotyczące doręczania pism kapitanowi. Przepisy o armatorze wymagały modyfikacji w związku z wprowadzeniem do projektu kodeksu morskiego zarządzającego statkiem, stanowiącego łącznik, poprzez który statek może uzyskać polską przynależność państwową. W kwestii przepisów o areszcie statków Komisja odrzuciła projekt regulacji dotyczących prawa zatrzymania jako dodatkowego mechanizmu zabezpieczenia roszczeń morskich. KKPM ponadto konsultowała kwestie dotyczące uregulowania w prawie polskim wymogów technicznych i usytuowania platform wiertniczych oraz organów nadzoru nad nimi.

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Morskiego odbyła w 2014 roku 10 posiedzeń plenarnych w Gdyni (24 stycznia, 18 marca, 25 kwietnia, 23 maja, 27 czerwca, 11 lipca, 19 września, 24 października), Szczecinie (12 grudnia), Toruniu (14 listopada) i Warszawie (14 lutego). Poza tym członkowie Komisji brali udział w styczniu 2014 r. w spotkaniu z minister Dorotą Pyć, które odbyło się w Warszawie w siedzibie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju Regionalnego.

W efekcie prac KKPM prowadzonych w 2014 r. (w tym w mniejszych grupach w ramach trzech zespołów roboczych) przyjęto stratyfikację nowego kodeksu morskiego. Zakończono także prace nad częścią ogólną kodeksu. Zauważane są prace nad tytułem II nowego kodeksu morskiego dotyczącym statku morskiego, w którego ramach wyróżniono pięć działów. W odniesieniu do przyjętych przez KKPM propozycji należy wskazać najważniejsze z nich.

1. PRACE DOTYCZĄCE POJĘCIA STATKU

Prace KKPM dotyczące pojęcia statku stanowiły kontynuację prac rozpoczętych przez Komisję w 2012 r. Wówczas to postanowiono o nowym podziale tytułu dotyczącego statku morskiego na działy. W toku prac zmodyfikowano liczbę i tytuły działów, co wiąże się bezpośrednio z rezygnacją z tworzenia rejestru międzynarodowego na rzecz przyjęcia regulacji wzmacniającej rosnące zainteresowanie armatorów zagranicznych polskimi usługami outsourcingowymi (konceptcja powiązania statku z polskim rejestrem poprzez podmiot zarządzający). Nowe przepisy zakładają również likwidację rejestru administracyjnego na rzecz rejestru prowadzonego przez izby morskie. Przepisy dotyczące statku morskiego podzielono zatem według nowych założeń na pięć działów, pokrótce poniżej omówionych.

Dział I. Pojęcie statku morskiego i zakres stosowania kodeksu morskiego do poszczególnych rodzajów statków morskich oraz morskich urządzeń pływających

W dziale tym zawarta jest definicja statku. W odróżnieniu od obecnie obowiązującej definicji, zawartej w art. 2 Kodeksu morskiego, statek oznacza urządzenie pływające przeznaczone i używane do żeglugi morskiej. Zastąpienie spójnika „lub” spójnikiem „i” pozwala na wprowadzenie kryterium oddzielającego urządzenia będące statkami od innych urządzeń pływających. W świetle istniejącej luki prawnej wprowadzenie definicji urządzenia pływającego wydaje się być niezbędne. Dotychczasowy brak definicji był problematyczny w odniesieniu do doków, dźwigów pływających czy platform wiertniczych. Konieczne jest zatem uporządkowanie i uproszczenie stanu prawnego związanego z wymogami bezpieczeństwa i rejestracją statków oraz urządzeń pływających. Pozwala na to wprowadzenie do polskiego systemu prawnego powyższych definicji. W tej części kodeksu znajduje się również definicja statku pełniącego specjalną służbę państwową, co uzupełnia obecnie obowiązującą regulację,

zawierającą jedynie przykładowe wyliczenie tego typu statków. Wprowadzenie proponowanej definicji wydaje się być niezbędne wobec braku określenia wspomnianej kategorii statków także w ustawie o bezpieczeństwie morskim, wskazującej jedynie pojęcie statku specjalnej służby państwowej. Propozycja KKPM odpowiada, w zakresie wyłączeń przewidzianych dla tej kategorii statków, wymogom zarówno konwencji MLC, jak i prawa Unii Europejskiej (dyrektywy 2009/20 w sprawie ubezpieczenia armatorów od roszczeń morskich). Zmiana dotyczy również zakresu zastosowania przepisów kodeksu morskiego do statków żeglugi śródlądowej uprawiających żeglugę na wodach morskich, tak aby uniemożliwić ich armatorom obchodzenie wymogów dla statków pasażerskich. Ponadto Komisja przyjęła zmianę redakcyjną w zakresie definicji statku w budowie, pozwalającą na dookreślenie momentu ustanowienia hipoteki.

Dział II. Polska przynależność statku

Kontynuowano prace nad częścią kodeksu morskiego dotyczącą polskiej przynależności – zgodnie z założeniami przyjętymi w 2012 r. Zachowano podział na przynależność stałą i czasową, jednak znacznej modyfikacji uległy przesłanki nabycia polskiej przynależności. KKPM po przeprowadzeniu badań prawnoporównawczych doszła do przekonania, że wprowadzenie drugiego rejestru (tzw. międzynarodowego) nie spełni pokładanych w nim oczekiwań. Formuła drugiego rejestru funkcjonuje w licznych państwach europejskich i EOG. Polska regulacja dotycząca rejestru międzynarodowego nie stanowiłaby zatem realnej konkurencji dla wspomnianych rejestrów. W wyniku prac i dyskusji członków KKPM przyjęto, że interesom polskiej gospodarki morskiej lepiej będzie służyć regulacja wiążąca możliwość wpisu do polskiego rejestru statków poprzez łącznik podmiotu zarządzającego statkiem. Przyjęta koncepcja pozwala otworzyć polski rejestr poprzez przyznanie polskiej przynależności statkom, które nie są powiązane własnościowo z Rzeczpospolitą Polską, ale których właściciel/właściciele przekazą zarząd podmiotowi polskiemu lub którego armator ma miejsce zamieszkania albo siedzibę zakładu głównego lub oddziału w Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to propozycja pozwalająca na zachowanie wymogów rzeczywistej więzi wynikających z prawa międzynarodowego, a jednocześnie otwierająca możliwość rejestracji statków bez konieczności udziału własnościowego i tworzenia drugiego rejestru. Wprowadzenie takiej możliwości oznacza także wzmocnienie licznych polskich podmiotów prowadzących działalność outsourcingową dla armatorów zagranicznych. Wobec braku licznej floty oraz w sytuacji niepewności co do możliwości wprowadzenia w życie korzystnych dla marynarzy przepisów podatkowych to właśnie wzmocnienie polskich podmiotów zarządzających statkami i stworzenie regulacji, która pozwoli na przyciągnięcie armatorów zagranicznych i związanie ich z Polską w wyniku korzystania z usług polskich podmiotów zarządzających, pozwoli najlepiej zadbać o interesy polskiej gospodarki morskiej. Zrezygnowano także

z pojęcia statku uważanego za polską własność, obejmując je pojęciem statku o polskiej własności.

Do działu kodeksu dotyczącego polskiej przynależności przeniesione zostały przepisy dotyczące kryteriów nabycia polskiej własności statku, znajdujące się dotychczas w części kodeksu regulującej prawa rzeczowe na statku. W ocenie członków KKPM osobna regulacja własności nie znajdowała żadnego uzasadnienia.

Komisja wprowadziła także nową regulację pozwalającą na wyłączenie możliwości świadczenia usług kabotażu w Polsce w stosunku do niektórych statków podnoszących banderę państwa członkowskiego Unii Europejskiej, niespełniających warunków wykonywania kabotażu w państwie członkowskim Unii, w którym są zarejestrowane, oraz do statków podnoszących banderę państwa innego niż państwo członkowskie Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i Konfederacji Szwajcarskiej.

Dział III. Rejestr statków morskich

Kwestia rejestru statków morskich była wielokrotnie dyskutowana podczas posiedzeń KKPM. Poświęcono temu zagadnieniu pięć posiedzeń Komisji oraz trzy posiedzenia zespołu roboczego. Podstawą prac KKPM był projekt opracowany przez zespół roboczy pod przewodnictwem mec. Michała Rzeszewicza. Efektem prowadzonych prac są liczne zmiany i uporządkowanie materii związanej z rejestrem statków morskich. Pierwszą zasadniczą sprawą było rozstrzygnięcie liczby rejestrów statków w Polsce. Komisja przyjęła, że likwidacji wymagają rejestry jachtów i tzw. rejestr administracyjny prowadzony przez dyrektorów urzędów morskich, a całość obowiązków związanych z prowadzeniem rejestru należy przekazać izbom morskim. Przyjęto także zmianę nazwy rejestru okrętowego na rejestr statków morskich, dzielony na księgi i prowadzony przez izbę morską właściwą dla portu macierzystego statku/jachtu/obiektu pływającego/miejsca budowy statku. Także platformy wiertnicze powinny się znaleźć w rejestrze statków morskich prowadzonym przez izby morskie. Konieczny jest jednak osobny rejestr obiektów typu farmy wiatrowe i rurociągi, który nie miałby charakteru rejestru okrętowego, ale ewidencji i powinien zostać uregulowany w przepisach ustawy o bezpieczeństwie morskim. Rejestr statków morskich będzie się składać z: księgi rejestru stałego, księgi rejestru tymczasowego, księgi rejestru statków w budowie i księgi rejestru morskich urządzeń pływających.

Założono, że statkiem, który będzie podlegał obowiązkowemu wpisowi do rejestru na podstawie przepisów nowego kodeksu morskiego, jest statek będący własnością Skarbu Państwa. Obecnie takiemu obowiązkowi podlegają także statki stanowiące polską własność. Uznano jednak, że formuła ta nie powinna mieć zastosowania. W świetle regulacji międzynarodowych i unijnych statek nie może podejmować żeglugi bez dochowania obowiązku rejestracji. Nie istnieje jednak możliwości powstrzymania statków przed wpisem do rejestrów

innych państw (ze szczególnymi ułatwieniami w państwach członkowskich UE). Istotnym elementem przeważającym na korzyść przyjętej koncepcji jest także konstytucyjna zasada wolności gospodarczej oraz unijna swoboda prowadzenia działalności gospodarczej, z których korzystają armatorzy. Przyjęto zatem, że statki stanowiące polską własność podlegają obowiązkowi rejestracji wyłącznie w sytuacji, gdy statek nie został wpisany do innego rejestru statków za granicą.

Komisja przyjęła także konieczność prowadzenia rejestru w formie elektronicznej. Zmiana ta wymaga oszacowania kosztów wprowadzenia takiego rejestru. Wydaje się natomiast niezbędna. Nowe konwencje morskie, a także regulacje unijne w zakresie żeglugi wprowadzają elektroniczną obrotu morskiego. W Polsce rejestr statków rybackich prowadzony jest również w formie elektronicznej (zob. art. 6 ustawy o rybołówstwie, Dz.U. z 2014 r., poz. 1592). Wprowadzenie takiego rejestru wymagałoby stosownego *vacatio legis*, w czasie którego byłaby zachowana wersja papierowa rejestru.

Przyjęto także wstępnie projekt przepisów dotyczący pomiaru statku oraz dokumentów statku. Projekt ten wymaga wprowadzenia zmian do ustawy o bezpieczeństwie morskim oraz uregulowania wysokości opłat pomiarowych w akcie rangi ustawowej.

2. PRACE NAD WSTĘPNĄ PROPOZYCJĄ PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH PRAW RZECZOWYCH NA STATKU

KKPM zakończyła prace nad wstępną propozycją przepisów dotyczących **praw rzeczowych na statku**. Prace stanowiły kontynuację założeń poczynionych przez KKPM w latach ubiegłych. Zgodnie z nimi postanowiono nie opierać nowej regulacji praw rzeczowych na postanowieniach konwencji o przywilejach i hipotekach morskich, podpisanej w Genewie w 1993 r. Konwencja ta zyskała niewielką liczbę ratyfikacji, wobec czego KKPM przyjęła, że korzystniej jest pozostać przy założeniach opartych na ratyfikowanej przez Polskę konwencji z 1926 r. o przywilejach i hipotece morskiej. Konwencja z 1993 r. nie wprowadza znaczących zmian i stosuje ją mniejsza liczba państw.

W 2014 r. KKPM rozpatrywała zasadność stworzenia alternatywnego do hipoteki morskiej zabezpieczenia wierzytelności pieniężnych. Możliwość tę jednak odrzucono na podstawie opinii prof. Wojciecha Adamczaka. Przyjęto, że każda inna forma zabezpieczenia będzie obca w międzynarodowym obrocie morskim, który przyjmuje hipotekę morską za sprawdzoną formę zabezpieczenia wierzytelności, stanowiącą wystarczającą gwarancję zarówno dla banków, jak i dla wierzycieli. Kolejna nowa formuła pozostałaby tworem martwym i z dużym prawdopodobieństwem nie uznanym przez inne państwa. W efekcie swoje prace KKPM skoncentrowała nad usprawnieniem możliwości realizacji praw wynikających z hipoteki morskiej. Bez zmian pozostaje regulacja doty-

cząca istnienia dwóch rodzajów hipoteki morskiej: zwykłej i typu morgiecz. Podstawą prac Komisji był projekt przygotowany przez zespół roboczy pod przewodnictwem prof. Wojciecha Adamczaka. Na jego podstawie przyjęto, że należy odejść od obowiązującej obecnie konstrukcji zastawu, do którego mają zastosowanie przepisy o hipotece. Ponadto przepisy kodeksu morskiego wymagają zmian wynikających z nowelizacji ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Propozycja obejmuje także rozszerzenie zakresu hipoteki morskiej o czarter *bareboat*, w związku z planowanym wprowadzeniem tej instytucji do projektu kodeksu morskiego.

Przepisy o hipotece morgieczowej wymagają uproszczenia. Z powodu licznych problemów hipoteka ta była w Polsce wykonana tylko raz. Pierwszą proponowaną zmianą jest wprowadzenie do umowy hipotecznej możliwości wskazywania w niej sposobu określania wartości statku, a nie, jak dotąd, jedynie samej wartości statku. Wartość statku może być bowiem inna w momencie zawierania umowy i inna w momencie wykonania hipoteki. KKPM opracowała także regulację dotyczącą wyłączenia przepisów k.p.c. o postępowaniu egzekucyjnym w stosunku do egzekucji hipoteki ze względu na szczególny charakter przedmiotu hipoteki morskiej, przy jednoczesnym zachowaniu takich samych skutków prawnych sprzedaży statku w drodze wykonania hipoteki, jak sprzedaż dokonana w drodze sądowego postępowania egzekucyjnego. Przepisy o hipotece typu morgiecz opracowane przez KKPM mają w założeniach uprościć sposób egzekucji ze statku, uwzględniając specyfikę obrotu morskiego i zagadnienia upadłości transgranicznej.

Komisja opracowała także zmodyfikowaną wersję przepisów o przywilejach. Propozycja dotyczy doprecyzowania pierwszeństwa zaspokajania przywilejów przed hipoteką oraz uporządkowania kolejności zaspokajania poszczególnych wierzytelności uprzywilejowanych. Wyłącznie do osoby właściciela statku ograniczony ma być krąg podmiotów, w stosunku do których można wystąpić z powództwem o zaspokojenie wierzyciela z przedmiotu obciążonego przywilejem.

3. PRACE NAD PROJEKTEM DZIAŁU I *PRZEWÓZ ŁADUNKU TYTUŁU VI*

Komisja zakończyła ostatecznie prace nad projektem **działu I Przewóz ładunku tytułu VI (Umowy)** opartym na Konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowego przewozu towarów, w całości lub częściowo, drogą morską (tzw. reguły rotterdamskie), przy założeniu, że Polska ratyfikuje reguły rotterdamskie oraz wypowie reguły hasko-visbijskie (1924/1968) wraz z protokołem SDR z 1979 r. Zajmowano się przepisami oddziału 9 (*Szczególne reżimy odpowiedzialności*). Podstawą prac KKPM był projekt VIII(2) z 29.11.2013 r. autorstwa mec. Marka Czernisa. Przyjęte zostały propozycje przepisów dotyczących przewozu ładunku na pokładzie, przewozu zwierząt

żywych i przewozu ładunków specjalnych oraz – wstępnie – kontraktów ilościowych.

Jednocześnie, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami KKPM, przygotowano alternatywny projekt zmian do działu I (*Przewóz ładunku*) tytułu VI (*Umowy*) na wypadek, gdy Polska nie ratyfikuje reguł rotterdamskich. Zamiarem było opracowanie propozycji zmian, które pozostając w zgodności z regułami hasko-visbijskimi, otworzą kodeks morski na elektroniczną formę dokumentów przewozowych. Nad treścią zmodyfikowanej wersji pracował zespół ds. przewozu ładunku pod kierownictwem mec. Marka Czernisa, opierając się na projekcie KM/RR z 3.12.2014 r. autorstwa przewodniczącej KKPM, prof. Marii Dragun-Gertner oraz mec. Marka Czernisa. Wersja ta zakłada obowiązywanie reguł hasko-visbijskich jako semiimperatywnej regulacji umowy przewozu na podstawie konosamentu. W przeciwieństwie do wersji szerokiej jest poświęcona wyłącznie przewozowi na podstawie konosamentu. Wariant wąski pozostawia w sferze swobody kontraktowej przewozy oparte na innych dokumentach niż konosament. Zakłada zrównoważenie formy elektronicznej czynności prawnych z formą pisemną. Zamiarem było przygotowanie przepisów kodeksu morskiego do postępującej elektronicznej obrotu. W tym celu w przepisach ogólnych działu I wprowadza się przepis o możliwości zastąpienia formy pisemnej przekazem elektronicznym za zgodą adresata, przy czym sam przekaz elektroniczny został zdefiniowany na podstawie rozwiązania z reguł rotterdamskich. Wprowadzono możliwość przedłużenia terminu przedawnienia roszczeń z umowy przewozu przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje również przed upływem przedawnienia. W rozdziale dotyczącym konosamentu wprowadza się konosament w formie elektronicznej. Generalną zasadą jest stosowanie do niego przepisów o konosamencie. Wyłączenie konosamentu elektronicznego z reżimu ogólnego musi nastąpić na mocy *lex specialis*. Przewiduje się włączenie do przepisów kodeksu morskiego rozwiązania z reguł hamburskich o wyłączeniu skuteczności listów gwarancyjnych wobec legitymowanych posiadaczy konosamentów.

Ustalono również brzmienie przepisów dotyczących kontroli nad ładunkiem. Proponuje się zastąpienie obecnego sformułowania kodeksu morskiego mówiącego o dysponowaniu ładunkiem pojęciem kontroli nad ładunkiem. Przewiduje się przepis o uprawnieniu frachtującego bądź osoby przez niego wskazanej do kontroli nad ładunkiem do dalszego przeniesienia prawa na inne osoby. Przeniesienie prawa do kontroli nad ładunkiem przez legitymowanego posiadacza konosamentu w postaci elektronicznej wymaga odrębnej regulacji, której brzmienie przyjęła KKPM. Kolejnym nowym rozwiązaniem jest propozycja zaczerpnięta z reguł rotterdamskich o wydaniu ładunku w przypadku nieokazania konosamentu – pod warunkiem odpowiedniego zapisu w konosamencie.

4. PRACE NAD PRZEPISAMI ZMIENIAJĄCYMI KODEKS MORSKI W ASPEKTCIE EWENTUALNEJ RATYFIKACJI PAL 2002

Przedmiotem prac KKPM w 2014 r. było również przygotowanie przepisów zmieniających kodeks morski w razie ewentualnej ratyfikacji protokołu z 2002 r. do konwencji ateńskiej w sprawie **przewozu morzem pasażerów i ich bagażu** z 1974 r. (tzw. PAL 2002). Należy zaznaczyć, że KKPM w 2009 r. opracowała projekt przepisów kodeksu morskiego niezbędnych w świetle wejścia w życie rozporządzenia nr 392/2009. Natomiast przygotowanie przepisów inkorporujących PAL 2002 do kodeksu morskiego odłożono na później. W ramach prac Komisji poddano analizie projekt przepisów przygotowanych przez dr Zuzannę Peplowską-Dąbrowską. Na wstępie KKPM przesądziła o przyjęciu i kontynuacji prac nad jednym z dwóch alternatywnych rozwiązań zaproponowanych przez autorkę. Uzgodniono, że należy skorzystać z możliwości wyłączenia spod obowiązku finansowego zabezpieczenia odpowiedzialności według wysokich limitów z PAL 2002 statków klasy C i D w przewozach krajowych, na co pozwala rozporządzenie 392/2009. Przesądzo-no treść przepisu inkorporującego PAL 2002 do kodeksu morskiego. Reżim odpowiedzialności z PAL 2002 zaosttrzający zasady odpowiedzialności przewoźnika morskiego w porównaniu z konwencją ateńską z 1974 r. powinien objąć wszystkie przewozy morskie, zarówno międzynarodowe, jak i krajowe, przy czym statki klasy C i D powinny być wyłączone z obowiązku finansowego zabezpieczenia odpowiedzialności do wysokich limitów z PAL 2002. Statki te powinny podlegać obowiązkowemu zabezpieczeniu odpowiedzialności do wysokości niższych limitów z konwencji ateńskiej z 1974 r. Uzgodniono treść nowego przepisu wprowadzającego taki obowiązek wobec statków klasy C i D (oraz B do 1.01.2019 r.). Ze względu na tożsamość obowiązków wynikających z PAL 2002 oraz rozporządzenia 392/2009 zadecydowano o wprowadzeniu uproszczonego brzmienia przepisu stanowiącego o obowiązkowym zabezpieczeniu przez odwołanie się wyłącznie do PAL 2002, z pominięciem rozporządzenia 392/2009.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Przedstawiciele KKPM (przewodnicząca prof. Maria Dragun-Gertner, zastępca przewodniczącej mec. Michał Rzeszewicz oraz członkowie KKPM – prof. Zdzisław Brodecki oraz prof. Jerzy Młynarczyk) wzięli udział w posiedzeniu **Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości**. Omawiano przede wszystkim pracę KKPM w zakresie ubezpieczeń morskich oraz praw rzeczowych na statku. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego poparła stanowisko KKPM przyjęte w powyższych kwestiach. Ponadto przewodnicząca KKPM oraz jej zastępca odbyli dwukrotnie spotkanie

---

z przedstawicielami **Związku Armatorów Polskich**, na których zaprezentowano aktualne prace KKPM.

W czerwcu 2015 r., po całościowym przeglądzie zaproponowanych przepisów i ostatecznym przesądzeniu ich brzmienia, planowane jest oddanie treści **projektu całego kodeksu morskiego**. Będzie mu towarzyszyć szerokie sprawozdanie z drugiej kadencji Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Morskiego.

Opracowanie:
Maria Dragun-Gertner
Justyna Nawrot
Zuzanna Peplowska-Dąbrowska